

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~Do użytku~~
~~sztabu~~

~~WYKŁAD~~

Egz. Nr 1

Ppłk dr Ryszard WRÓBLEWSKI

WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA DYWIZJI
W REJONIE ZURBANIZOWANYM

Wykład

48678

WARSZAWA

LUTY

1984

[Handwritten signature]

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~50-01/100~~
~~50-20-100~~

~~WYKŁAD~~

Egz. Nr 1

Ppłk dr Ryszard WRÓBLEWSKI

WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA DYWIZJI W REJONIE ZURBANIZOWANYM

Wykład

48678

WARSZAWA

LUTY

1984

[Handwritten signature]

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

JAWN

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

Egz. nr... 1

WŁAŚCIWOŚCI NATARCIA DYWIZJI
W REJONIE ZURBANIZOWANYM

/Wykład/

Opracował:

ppłk dr Ryszard WRÓBLEWSKI

WARSZAWA

LUTY

1984

61223

Układ wykładu

- I. WPROWADZENIE DO TEMATU.
- II. DEFINICJA REJONU ZURBANIZOWANEGO.
PODSTAWOWE POJĘCIA TEMATU.
 - A. Pojęcia administracyjno-geograficzne.
 - B. Pojęcia wojskowe.
- III. CECHY SZCZEGÓLNE NATARCIA DYWIZJI W REJONIE ZURBANIZOWANYM.
- IV. ZADANIA DYWIZJI W NATARCIU W REJONIE ZURBANIZOWANYM.
- V. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI NATARCIA.
- VI. WŁAŚCIWOŚCI UŻYCIA SIŁ I ŚRODKÓW.
- VII. ZAKOŃCZENIE
WYKAZ LITERATURY TEMATU.
WYKAZ MATERIAŁÓW POGLĄDOWYCH.

I. WPROWADZENIE DO TEMATU

Natarcie w rejonie zurbanizowanym jest działaniem w warunkach szczególnych^{1/}, bowiem szczególny jest teren, w jakim jest ono prowadzone. Z tego względu, w wykładzie, omówione zostaną tylko cechy specyficzne tego natarcia, tj. jego właściwości.

W odróżnieniu od ogólnych zasad natarcia, właściwości natarcia w rejonie zurbanizowanym wynikają z odmienności terenu^{2/}, głównie jeżeli chodzi o pokrycie, które w tym wypadku stanowią odpowiednia zabudowa i jej zwartość przestrzenna oraz cała infrastruktura typu miejskiego.

Celem wykładu jest zapoznanie słuchaczy z istotą natarcia w rejonie zurbanizowanym, wskazanie podstawowej problematyki oraz wyjaśnienie niezbędnej terminologii związanej ze studiowaniem literatury tematu. Wykład ma ułatwić studiowanie tematu oraz wskazać problemy, jakie winny być rozwiązane w toku samodzielnej pracy; będą one sprawdzone podczas repetycji.

Teza, że natarcie w rejonie zurbanizowanym jest działaniem w warunkach szczególnych nie oznacza, że w terenie tym mogą nacierać tylko wojska specjalnie przygotowane i wyposażone do tego typu działań.

Duża i wciąż wzrastająca liczba rejonów zurbanizowanych na ZTDW powoduje, że w tych rejonach nacierać powinny wojska bez dodatkowego przygotowania i wyposażenia. Dlatego wielu autorów publikacji na ten temat sugeruje, by natarcie w rejonie zurbanizowanym traktować jako działanie w warunkach normatywnych. Pogląd ten nie wydaje się być słusznym; wykażę to w dalszej części wykładu.

Jak wiadomo, Europa jest olbrzymim skupiskiem różnej wielkości obszarów, stref i rejonów zurbanizowanych. W ich ramach znajduje się znaczna liczba miast i miasteczek tworzących często aglomeracje miejskie, portowe lub przemysłowe. I tak, miasta o średniej wielkości /30 - 100 tys. mieszkańców/ rozmieszczone są średnio co 8 - 10 km. Stąd, przyjmując głębokość zadania dywizji w warunkach normatywnych do 50 km, w jej pasie

1/. Rozróżnia się działania bojowe prowadzone w warunkach normatywnych i szczególnych. Zob. str. 5.

2/. O podziale warunków działania decyduje teren i jego właściwości fizyczne.

natarcia może być do 5 - 6 takich miast.

Miasta, jako ośrodki polityczne, ekonomiczne, kulturalne i administracyjne oraz węzły komunikacyjne zyskują również coraz większe znaczenie taktyczno-operacyjne. Wielkie miasta, liczące od 100 tys. do 1 mln mieszkańców skupiają znaczną część przemysłu i potencjału ludzkiego krajów; przebiegają i przecinają się tu główne węzły i szlaki komunikacji kolejowej, drogowej i wodno-śródlądowej. Operacyjne znaczenie tych miast polega na roli, jaką spełniają one w danym regionie w funkcjonowaniu ekonomiki państw oraz w świadczeniu usług na rzecz sił zbrojnych,

Szereg przeprowadzonych ćwiczeń przez wojska NATO oraz rozpraw i publikacji teoretyków wojskowych ZACHODU potwierdza tezę, że w przyszłych działaniach wojennych miasta i rejony przemysłowe nie stracą na znaczeniu, a ich rola w systemie militarnym NATO będzie coraz bardziej wzrastać.

* Do głębokiego studiowania zagadnień związanych z organizacją i prowadzeniem działań bojowych w rejonach zurbanizowanych zobowiązują również prognozy dotyczące charakteru przyszłych działań bojowych, uwzględniające rzeczywiste warunki wojskowo-geograficzne TDW oraz przygotowanie wojsk npła do tych działań.

Problematyka powyższa zawarta jest również w corocznych rozkazach szkoleniowych MON i wyraźnie ma odbicie w treściach szkoleniowych dla całych Sił Zbrojnych PRL.

Również i w ASG WP problematyka działań bojowych w rejonach zurbanizowanych stanowi nieodłączną i znaczną część treści kształcenia taktyczno-operacyjnego.

Problemy działań w terenie zurbanizowanym nie są do końca rozwiązane. Mimo podejmowania wielu wysiłków naukowo-badawczych, wielu ćwiczeń z wojskami zarówno na Zachodzie jak i w państwach Układu Warszawskiego wiele z tych problemów czeka na wyczerpujące rozstrzygnięcie. Stąd, obszar badawczy tej problematyki jest w dalszym ciągu duży. Jest tak i z tego względu, że rozwiązania dotychczasowe tych kwestii wzbudzają również kontrowersje.

ZAKO NORENKE

II. DEFINICJA REJONU ZURBANIZOWANEGO. PODSTAWOWE POJĘCIA TEMATU.

Rejon zurbanizowany jest to teren, którego ponad 50% pokrycia stanowią miasta, osiedla typu miejskiego, obiekty przemysłowe i gospodarcze wraz z siecią łączności elektryczną i komunikacyjną /naziemną i powietrzną/, wodociągową, kanalizacyjną, paliwową i inną.

Teren o takim pokryciu, którego powierzchnia ogólna wynosi ponad 1000 km² nazywa się obszarem zurbanizowanym.

Kilka rejonów zurbanizowanych, położonych blisko siebie i powiązanych funkcjonalnie /ośrodek przemysłowy, kopalniany, zespół portowy/ może tworzyć strefę, pas lub obszar zurbanizowany.

Miasta, osiedla, węzły komunikacyjne, lotniska, bazy morskie oraz samodzielne obiekty przemysłowe poza miastami itp, stanowią elementy rejonu zurbanizowanego i jako takie mogą być jednocześnie elementami infrastruktury pasów działania wojsk.

1.3 Teren ^{zurbanizowany} normatywny^{1/} - umowna nazwa terenu zajmującego większą, charakterystyczną pod względem rzeźby i pokrycia część obszaru danego TDW, właściwości którego łącznie z typowymi tam warunkami atmosferycznymi i pór roku, stanowią podstawę do określania norm taktyczno-operacyjnych z punktu widzenia środowiska działań bojowych wojsk.

1.3 Pozostała część obszaru TDW-to teren o właściwościach szczególnych: lesisto-jeziorny, lesisty, górski, zurbanizowany, pustynny, bagnisty itp; wojska w takim terenie działają wg innych norm taktyczno-operacyjnych.

Rozpatrując problematykę natarcia w rejonie zurbanizowanym należy znać treść takich pojęć jak:

A. Pojęcia administracyjno-geograficzne:

- aglomeracja, konurbacja, miasto, miasto centralne, miasto satelitarne /satelita/, osiedle, miasto portowe, dzielnicze miasta, przedmieście, okręg przemysłowy, ośrodek przemysłowy.

1/. "Teren normatywny" w kontekście tej definicji może być traktowany zamiennie z "warunkami normatywnymi".

B. Pojęcia wojskowe:

- blokada miasta, oskrzydlenie miasta /rejonu/ jedno-
dwustronne, szturm, oddziały i grupy szturmowe.

Aglomeracja - skupisko ludności i zabudowy na małym
/stosunkowo/ obszarze, powodujące jego silne zurbanizowanie.
Agglomeracja stanowi skupienie zabudowy o układzie monometrycz-
nym /jedno centrum/, wiele zgrupowań miejsc pracy i środków
usługowych, z których jedno /np. śródmieście wielkiego miasta/
w aglomeracji miejskiej/, port lub zespół portowy /w aglomeracji
portowej/ ma charakter dominujący.

Z wojskowego punktu widzenia aglomeracja może stanowić
obiekt o znaczeniu operacyjnym a nawet strategicznym.

Konurbacja - zespół, układ blisko siebie leżących i po-
wiązanych między sobą miast, z których żadne nie ma znaczenia
dominującego. Miasta stanowiące konurbację rozrastają się w jedna-
kowym stopniu i często tworzą jeden zespół miejski. Przykładem
takim na obszarze POLSKI jest konurbacja GÓRNOŚLĄSKIEGO OKRĘGU
PRZEMYSŁOWEGO albo zespół miast równorzędnych jak TRÓJMIASTO
na WYBRZEŻU.

Osiedle - samodzielna jednostka osadnicza: miasto, wieś,
przysiółek, samotnia, a także grupa domów mieszkalnych w obrębie
miasta.

Miasto - osiedle wyróżniające się dużym skupiskiem budyn-
ków, najczęściej wielopiętrowych i ludności, wywołanym wykony-
waniem przez nią czynności zawodowych, wymagających zgrupowania
większej liczby osób, posiadające formalne uprawnienia miasta
w systemie administracyjnym.

Miasto portowe - miasto, którego główną funkcją miastotwór-
czą jest przeładunek towarów i przesiadanie pasażerów z drogi
lądowej na drogę wodną i odwrotnie.

Miasto centralne - miasto w obrębie aglomeracji miejskiej,
spełniające nadrzędną rolę względem innych miast i osiedli
tej aglomeracji.

Miasto satelitarne - miasto w obrębie aglomeracji miejskiej,
spełniające nadrzędną rolę względem miasta - jej głównego ośrodka.

Dzielnica miasta - część miasta wyróżniająca się funkcjonal-
nie typem budownictwa lub historyczną przeszłością lub wyodrębnio-

na administracyjnie w obrębie miasta posiadającego prawa wojewódzkie.

Przedmieście - dzielnica na skraju miasta, niezupełnie zurbanizowana.

Okręg przemysłowy -obszar, na którym istniejące ośrodki przemysłowe wykazujące silniejsze wewnętrzne powiązania produkcyjne niż z ośrodkami poza obrębem okręgu.

Ośrodek przemysłowy - miejscowość lub aglomeracja miejska, skupiająca zakłady przemysłowe.

Blokada miasta - forma działań bojowych polegająca na izolacji poprzez okrążenie zgrupowania nieprzyjaciela znajdującego się w mieście /twierdzy/ od jego sił głównych w celu zmuszenia go do kapitulacji, wyczerpania sił i środków oraz stworzenie dogodnych warunków dla jego rozgromienia i opanowania terenu /miasta/. Blokada może być cięściowa lub pełna. Pełna blokada jest wtedy, kiedy uniemożliwia blokowanym wojskom otrzymywanie uzupełnienia sił i środków oraz ewakuację lądem, powietrzem lub morzem.

Oskrzydlenie jedno-dwustronne - manewr wojskami w walce polegający na wykonaniu uderzenia na skrzydło /skrzydła/ oraz tyły określonego zgrupowania nieprzyjaciela. Jest ono zazwyczaj działaniem poprzedzającym okrążenia /blokade/ miasta.

Szurm - atak - skoncentrowane bezpośrednie uderzenie pododdziałów /oddziałów/ piechoty współdziałających z czołgami, artylerią i innymi rodzajami wojsk w celu zdobycia silnie bronionego przez nieprzyjaciela rejonu, twierdzy, miejscowości, obiektu /budynku itp./.

Grupa szturmowa - doraźnie zorganizowany zespół żołnierzy /małych pododdziałów/ różnych specjalności przeznaczonych do blokowania, niszczenia lub zdobycia trwałych obiektów obronnych, stałych lub polowych, których zniszczenie ogniem na wprost jest niemożliwe, ale konieczne dla osiągnięcia celu walki.

Grupa szturmowa składa się zwykle z pododdziału piechoty wzmocnionego saperami, czołgami działami pancernymi /działami i miotaczami ognia/. Może być w zależności od charakteru zadania podzielona na podgrupy: torującą, niszczącą i wspierającą.

Oddział szturmowy - silnie wzmocniony, zwykle batalion pie-

choty /czołgów/ składający się z kilku grup szturmowych, grupy wsparcia i ewentualnie innych, wydzielony do niszczenia /opanowania/ kompleksu trwałych budowli obronnych nieprzyjaciela podczas natarcia przełamującego, zwłaszcza w warunkach ufortyfikowanej obrony nieprzyjaciela i natarcia w mieście.

Wyjaśnienie:

Istota oddziału szturmowego /grupy szturmowej/ polega nie na specyficznym wzmocnieniu i wsparciu pododdziałów piechoty /czołgów/ lecz na odmiennym sposobie działania - szturmie obiektu lub zespołu obiektów. Jeśli w pasie natarcia pułku znajdują się obiekty, zdobycie których wymaga szturmu, to wówczas niezbędne jest organizowanie doraźnie oddziałów szturmowych. Grupy szturmowe mogą być elementami ugrupowania bojowego pododdziałów /kompanii, batalionu/, a oddziały szturmowe - pułku. Na szczeblu dywizji oddziałów szturmowych z zasady nie organizuje się. Mogą być jednak wyjątki.

III. CECHY SZCZEGÓLNE NATARCIA DYWIZJI W REJONIE ZURBANIZOWANYM.

Różnorodny charakter zabudowy rejonów zurbanizowanych i związane z tym odmienne warunki powodzenia działań bojowych powodują, że możemy te rejonny podzielić na cztery typy:

- rejonny zurbanizowane typu miejskiego /gdzie centrum stanowi miasto/;
- rejonny zurbanizowane typu przemysłowego, oparte o okręg kopalniano-przemysłowy /ZAGŁĘBIE/;
- rejonny zurbanizowane typu portowego /gdzie centrum stanowi port lub zespół portowy/.

Natarcie dywizji w każdym z tych typów rejonu zurbanizowanego będzie miało swoje właściwości, jednak uogólniając je można sformułować uniwersalne /dla wszystkich typów rejonu zurbanizowanego/ cechy szczególne.

Natarcie w rejonie zurbanizowanym charakteryzuje się:

- dużą samodzielnością walczących oddziałów i pododdziałów /i związaną z tym znaczną centralizację dowodzenia;
- trudnością w dowodzeniu i utrzymaniu współdziałania;
- walkami na izolowanych kierunkach i wielu oddzielnych ogniskach;
- koniecznością częstszej zmiany kierunku głównego uderzenia;

- uporczywością i zaciętością walki o każdy obiekt;
- znacznie większymi trudnościami w obserwacji i powodzeniu ognia;
- ograniczoną możliwością swobodnego rozmieszczania poszczególnych elementów ugrupowania bojowego dywizji;
- użycie broni jądrowej może znacznie utrudnić lub wręcz uniemożliwić prowadzenie działań bojowych w rejonie zurbanizowanym, Stąd też, przede wszystkim będą wykonywane jedynie pojedyncze uderzenia jądrowe na wybrane elementy rejonu zurbanizowanego /np. miasta/;
- obrona rejonów zurbanizowanych może mieć charakter okrężny i składać się nawet z kilku pierścieni, a ochronne właściwości zabudowy pozwalają przeciwnikowi na organizację skutecznej obrony stosunkowo małymi siłami.

Powyższe cechy w zasadniczym stopniu determinują niskie tempo natarcia, mniejszą szerokość i głębokość zadań bojowych, modyfikują ugrupowanie bojowe i sposób realizacji zadań natarcia oraz utrudniają dowodzenie wojskami.

Decydują one również o specyfice organizacji i wykonywaniu zadań zabezpieczenia walki.

IV. ZADANIA DYWIZJI W NATARCIU W REJONIE ZURBANIZOWANYM.

Podstawowym zadaniem dywizji nacierającej na kierunku rejonu zurbanizowanego jest rozbicie głównych sił nieprzyjaciela na podejściach do niego oraz odcięcie go od ogólnego systemu obrony /izolacji/ przez jego oskrzydlenie i obejście.

Do prowadzenia natarcia w rejonach zurbanizowanych najbardziej predysponowane są wojska zmechanizowane. DPanc będzie z reguły użyte do wykonania głębokiego manewru oskrzydającego i blokowania, oraz w razie konieczności, do opanowywania rejonów zurbanizowanych z marszu i poprzez szturm poszczególnych obiektów.

Na szybkość i skuteczność wykonania manewru oskrzydającego /obejścia/ duży wpływ będą miały: właściwy wybór kierunku głównego uderzenia oraz stosowania OW i desantów śmigłowcowych.

Dywizja na okres natarcia w rejonie zurbanizowanym otrzymuje zadanie bliższe i zadanie dnia. Wyznaczanie dywizji zadania następnego jest niecelowe; wynika to nie tylko ze stosunkowo małej głębokości całego zadania, ale przede wszystkim z trudności określenia treści tego zadania ze względu na trudne do przewidze-

nia zmiany w sytuacji bojowej.

Cel działania dywizji i treść zadania bojowego dla dywizji powinna uwzględniać ogólne warunki, w jakich zadanie to będzie wykonywane, Przede wszystkim trzeba rozróżniać natarcie w rejonie zurbanizowanym, w kontekście przyjętej przez nas jego definicji oraz natarcie na miasto, traktowane jako szczególnyⁱ wydzielony element rejonu zurbanizowanego.

Treścią zadania bojowego dywizji w natarciu w rejonie zurbanizowanym może być:

- zadania bliższego - rozbicie, wspólnie z sąsiednią dywizją, głównych sił zgrupowania nieprzyjaciela prowadzącego działanie obronne na podejściach do rejonu zurbanizowanego oraz opanowanie miasta satelity;

- zadania dnia - odparcie kontrataku odwodów dywizyjnych, jednostronne oskrzydlenie /zablokowanie/ miasta centralnego i osiągnięcie dogodnego położenia do natarcia na to miasto.

Inne warianty zadań dywizji z mech. i panc - schematy.
Treść i głębokość zadań bojowych dywizji podczas natarcia na miasto: /patrz - schemat/:

- zadanie bliższe - rozbicie batalionów pierwszego rzutu brygady /w pasie natarcia/, opanowanie /blokowanie/ obiektów decydujących o trwałości obrony npla. Głębokość zadania może wynosić ok. 2-3 km;

- zadanie dnia - rozbicie odwodu brygady i ocalałych sił w pasie natarcia, opanowanie miasta lub jego dzielnicy. Orientacyjna głębokość zadania - 4-6-8 km.

Orientacyjne normy taktyczne w natarciu dywizji w rejonie zurbanizowanym:

- szerokość pasa natarcia - dywizji - 10-15 km;

- pułku - 5- 8 km;

- batalionu- do 3 km;

- szerokość pasa natarcia na miasto:

- dywizji - do 10 km;

- pułku - 2-4 ulice lub rejon miasta na froncie do 3km;

- batalionu- do 1 km.

- średnie tempo natarcia:

a/ między miastami i obiektami - 2-3 km/h;

b/ w mieście - 0,4 do 1 km/h.

- szerokość pasa blokady lądowej, biernej:
 - dywizja - 40-50 km;
 - pułk - do 15 km;
 - batalion - do 5 km.

Głębokość zadań bojowych określa się każdorazowo na podstawie przewidywanego średniego tempa natarcia, przyjmując łączny czas na wykonanie zadania dnia - 10-12 godzin.

§ Dywizja, oprócz zadań wymienionych wyżej, może realizować inne, spęcyficzne, takie jak:

- niszczenie nieprzyjaciela, który pozostał w obiektach typu zurbanizowanego na skrzydłach i tyłach nacierających wojsk pierwszego rzutu operacyjnego armii;
- niszczenie sił nieprzyjaciela kontratakujących lub przerywających front okrążenia w obszarze zurbanizowanym;
- zdobywanie oraz opanowywanie mniejszych miast i innych elementów infrastruktury rejonów /obszarów/ zurbanizowanych;
- wzbranianie dopływu kolejnych sił nieprzyjaciela do obszaru zurbanizowanego;
- opanowywanie, obezwładnianie i niszczenie najważniejszych obiektów w obszarze zurbanizowanym, takich jak: lotniska, bazy morskie, elementy systemów: telekomunikacyjnego, obrony powietrznej i logistycznego przygotowania terenu, technicznych urządzeń drogowych oraz obiektów hydrotechnicznych; przeciwdziałanie nieprzyjacielowi w niszczeniach.

Ugrupowanie bojowe dywizji podczas natarcia w rejonie zurbanizowanym składać się może z tych samych elementów, jak w warunkach normatywnych.

Podstawową zasadą przy tworzeniu ugrupowania bojowego jest pełne usamodzielnienie zarówno poszczególnych elementów ugrupowania, jak i całych oddziałów i pododdziałów wojsk walczących, do kompanii włącznie.

Głębokość ugrupowania jest na ogół większa niż w innych warunkach, zwłaszcza na szczeblu oddziału. Za korzystny wariant należy uznać trzyczętowe ugrupowanie pułku przy jedno-dwurzętowym ugrupowaniu dywizji. Wynika to z faktu, że walkę w rejonie zurbanizowanym /zwłaszcza w mieście/ prowadzą zasadniczo wzmocnione oraz usamodzielnione kompanie i bataliony, natomiast wprowadzenie do walki w całości drugiego rzutu dywizji jest poważnie utrudnione i skomplikowane.

Istotne znaczenie dla tempa natarcia ma szybkie oczyszczenie ulic i dróg manewru, ewakuacji i dowozu, torowanie przejść w zawałach i zniszczeniach, sprawdzanie i rozminowywanie obiektów przewidzianych do wykorzystania oraz sprawne prowadzenie akcji ratunkowo-ewakuacyjnej.

Do gaszenia pożarów należy przewidywać tworzenie doraźnych oddziałów przeciwpożarowych, wyposażonych w zespoły pomp. Do walki z siłą żywą nieprzyjaciela w silnie bronionych obiektach można wykorzystać pododdziały miotaczy ognia, działające na wezwanie odpowiednich dowódców. W celu maskowania wojsk własnych zmniejszenia efektywności systemu ognia i obserwacji nieprzyjaciela bardzo skuteczne jest wykorzystanie w tym celu osłepiających i osłonowych zasłon dymnych.

V. WŁAŚCIWOŚCI ORGANIZACJI NATARCIA.

Informacje o rejonach zurbanizowanych powinny być zbierane i opracowywane jeszcze w okresie pokoju. W tym celu sztaby powinny gromadzić niezbędne materiały kartograficzne i opracowania, studiować strukturę i charakter zabudowy takich rejonów, określać ich wpływ na prowadzenie działań bojowych, a także wypracowywać ogólną koncepcję działań w tych warunkach.

Zadanie do natarcia w rejonie zurbanizowanym dywizja może otrzymać będąc w rejonie wyjściowym, w trakcie zajmowania go lub podczas natarcia na podejściach do rejonu zurbanizowanego.

Metoda pracy dowódcy i sztabu dywizji w swej istocie nie różni się od sposobu pracy w innych warunkach; jednak treść tej pracy uwzględniać powinna specyfikę działań w rejonie zurbanizowanym.

Podczas oceny sytuacji dodatkowo trzeba ustalić:

- charakter obrony rejonu zurbanizowanego;
- potrzeby w zakresie manewru oskrzydającego /obejście/ i blokady oraz możliwości ich wykonania;
- sposób zapobiegania incjatywie okrążonych wojsk nieprzyjaciela /wypady, rozpoznanie walką, kontrataki, próby przzerwania frontu okrążenia/ i wykonaniu manewru siłami i środkami, a przede wszystkim ogniem;
- zakres działań szturmowych, zgrupowanie do ich wykonania i treść zadań w tym zakresie /tylko wówczas, gdy organizuje się

na szczeblu dywizji oddział szturmowy/.

Organizacja współdziałania na czas natarcia w rejonie zurbanizowanym musi mieć charakter szczegółowy.

Współdziałanie na szczeblu dywizji i pułku organizuje się według okresów walki /zadań/; w batalionach /oddziałach szturmowych i grupach/ według obiektów, bardzo szczegółowo i w terenie. Szczególnie ważne znaczenie ma organizowanie współdziałania z lotnictwem, śmigłowcami bojowymi i wojskami raketowymi /drt/, z oddziałami wydzielonymi, desantami śmigłowcowymi.

Zabezpieczenie działań bojowych w natarciu w terenie zurbanizowanym ma również cechy specyficzne. Powodzenie natarcia wymaga przede wszystkim aktywnego, dobrze prowadzonego rozpoznania oraz znakomitej orientacji w topografii miasta. Dlatego wszystkich dowódców, już od szczebla grup szturmowych należy wyposażać w aktualne plany miasta w skali odpowiednio do szczebla dowodzenia. Poszczególne obiekty, w zależności od ich znaczenia, mogą być odpowiednio ponumerowane i oznaczone na planie. Uwidocznia się przede wszystkim te z nich, które w systemie obrony nieprzyjaciela warunkują jego trwałość lub obiekty o dużej wartości dla kultury. Na plany i mapy robocze nanosi się z dużą dokładnością dane o składzie, ugrupowaniu, środkach ogniowych, zaporach inżynieryjnych, drogach manewru nieprzyjaciela. Szczególnie istotne mogą być dane o komunikacji podziemnej,^{3/} wykorzystanie której w walkach o miasta może być niezmiernie przydatne.

Podczas organizowania rozpoznania należy uwzględniać fakt, że zasięg i możliwości technicznych środków rozpoznania w warunkach miasta są zmniejszone.

W rejonie zurbanizowanym, zwłaszcza w mieście wzrasta niebezpieczeństwo niespodziewanych uderzeń praktycznie ze wszystkich stron, gdyż walka często przybiera charakter ogniskowy. Stąd wynika potrzeba ubezpieczenia skrzydeł i styków, organizacji obrony i ochrony SD, węzłów łączności i urządzeń tyłowych.

Wzrastają znacznie potrzeby w zakresie materiałowego, technicznego i medycznego zabezpieczenia walczących wojsk. Zużycie

3/. Obiekty komunikacji podziemnej to: tunele, przejścia podziemne, linie metra, kanały itp.

amunicji oraz straty techniczne i medyczne przekraczają znacznie normy przewidziane dla działań w warunkach normatywnych. Utrudniony jest dowóz, ewakuacja, zwłaszcza gdy walka ma już charakter ogniskowy.

VI. WŁAŚCIWOŚCI UŻYCIA SIŁ I ŚRODKÓW.

Pierwszorzutowe pułki w czasie podchodzenia do rejonu zurbanizowanego dążą do wyjścia na skrzydła i tyły zgrupowań wojsk nieprzyjaciela i rozbicia ich częściami. Na najważniejszych kierunkach działają OW i desanty śmigłowcowe, wykonując zadania na korzyść pierwszorzutowych pułków poprzez opanowywanie ważnych obiektów w głębi rejonu zurbanizowanego.

Lotnictwo i wojska raketowe wykonują uderzenia na środki przenoszenia broni masowego rażenia, podchodzące odwody npla oraz obiekty hamujące tempo natarcia wojsk własnych.

Środki OPL dywizji prowadzą walkę z lotnictwem i uzbrojonymi śmigłowcami npla. Pododdziały wojsk inżynierskich zapewniają dogodne warunki do pokonania zapór fortyfikacyjnych uzupełnionych często zaporami minowymi rozgradzanie i rozminowywanie ciągów komunikacyjnych. Walkę o opanowanie przedniego skraju rejonu zurbanizowanego mogą poprzedzić uderzenia jądrowe na wybrane cele oraz ogień artylerii. Artyleria w ramach APA obezwładnia punkty oporu stosunkowo płytko, do 1 km, natomiast baterie moździerzy i artylerię nieprzyjaciela obezwładnia się na całą głębokość jego obrony.

W wypadku wysadzania desantu jego przelot w rejon desantowania odbywa się od strony skrzydeł, a niekiedy z przeciwległej, w stosunku do linii frontu, strony miasta. Lądowanie desantu powinno być skoordynowane z działaniem OW, które powinny wykorzystać działania desantów w opanowujących obiekty o kluczowym znaczeniu dla obrony miasta: wodociągi, elektrownie, stacje radiowe i telewizyjne, ważniejsze gmachy instytucji polityczno-gospodarczych, stacje kolejowe, magazyny itp. Plan działań wspólnych desantów i OW powinien przewidywać pozbawienie nieprzyjaciela możliwości utrzymania istniejącego systemu obrony i rozcięcie na części jego struktury.

Atak na umocnione rubieże i obiekty w mieście ma charakter szturmowy. Szturmujące je pododdziały nie wiążą się z nim w przew-

lekkie walki, a jedynie częścią sił blokują umocnione obiekty od czoła. Siłami głównymi próbują przeniknąć na tyły nieprzyjaciela lub wykorzystując pojedyncze śmigłowce /lądując na dachach/ atakują go "z góry", lub /jeśli to możliwe/ wykorzystują komunikację podziemną do ataku "od dołu".

W odpieraniu kontrataków, zwłaszcza czołgów nieprzyjaciela szeroko wykorzystuje się zasadzki czołgów i BWP oraz środków przeciwpancernych, które niszczą kontratakującego nieprzyjaciela, głównie jego BWP i czołgi z małych odległości.

Drugi rzut dywizji /odwód/ przesuwają się całością sił w kolumnach po 2-3 drogach marszu w odległości do 15 km za oddziałami pierwszego rzutu.

W czasie wprowadzania do walki drugiego rzutu szczególną uwagę zwraca się na wybór i przygotowanie rubieży rozwinięcia i szturm. Zadania zabezpieczenia podejścia, rozwinięcia i wprowadzenia do walki drugiego rzutu dywizji muszą być ustalone w terenie w wyniku dokładnego rozpoznania sytuacji bojowej. Początkowe uderzenie drugiego rzutu musi być silne i nieoczekiwane dla nieprzyjaciela.

VII. ZAKOŃCZENIE

W wykładzie przedstawiono podstawową problematykę natarcia dywizji w rejonie zurbanizowanym. Pozostałe zagadnienia tematu należy uzupełnić drogą samodzielnych studiów literatury, materiałów z przeprowadzonych ćwiczeń z wojskami.

Przygotowanie teoretyczne jest niezbędnym warunkiem przeprowadzenia ćwiczenia głównego na drugim roku studiów na temat: Natarcie DZ w rejonie zurbanizowanym.

Wyjaśnienie szeregu pojęć z problematyki tematu oraz prezentowane tu mapy - schematy z wariantowymi zadaniami dywizji w natarciu w rejonie zurbanizowanym powinny ułatwić Wam samodzielne studiowanie i twórcze rozwiązywanie problemów taktycznych w ćwiczeniu.

Wykaz literatury tematu.

A. Literatura obowiązkowa:

1. Podręcznik: "Działania bojowe dywizji /DZ, DPanc/", nr bibl. 01032.
2. Z. Blechman: "Organizacja i prowadzenie przez DZ /DPanc/ działań zaczepnych w rejonie zurbanizowanym", nr bibl. 019718, Myśl Wojskowa nr 4/79.
3. K. Nożko: "Doskonalenie opanowywania dużych miast na zachodnim teatrze działań wojennych, / W: / Zeszyty Naukowe ASG WP, dodatek nr 2/27/81, nr bibl. 01223.
4. J. Zakrzewski: "Miasto w wojnie jądrowej", wyd. MON
✓ Warszawa 1965.

B. Literatura uzupełniająca:

Wykaz tej literatury zawarty jest w studium operacyjnym płk prof. dra Kazimierza NOŻKI, praca cytowana.

Wykaz materiałów poglądowych do wykładu.

1. Zadania DZ i DPanc w natarciu w rejonie zurbanizowanym /variant/ - mapa 1:25 000 /ZAGŁĘBIE RUHRY/, nr bibl.....
2. Zadania DZ i DPanc w natarciu w rejonie zurbanizowanym /variant/ - mapa 1:25 000 /ZAGŁĘBIE RUHRY/, nr bibl.....
3. Zadania bojowe dywizji w natarciu na miasto, mapa
✓ 1:15 000 - PLAN m. HANOWER^N, nr bibl.....

Wydrukowano w 5 egz.

Egz.nr 1 - 5 -Bibl.Tajna

Wyk. ppłk dr R. Wróblewski /tel. 50-116/

Druk M.K.

Dnia 27.01.1984 r.

Nr ks masz Pf 1 /KTO

